

WORKSHOP

Se for dere at dere blir bedt om å holde et innlegg om etikk i et møte med kollegaer.

Hvilke punkter ville dere tatt for dere? Diskuter i gruppe, og bli enige om 5-6 punkter dere finner relevante og viktige.

Gi en beskrivelse av innlegget her:

<https://padlet.com/anneholm-nordhagen/hybj2b6ftbjfkvp>

Etikk på agendaen – oppsummering av gruppearbeid

Punktvis liste over temaer dere finner relevante og viktige å ta opp når etikk settes på agendaen:

- Hva er etikk?
- Hvor kommer vår etikk og våre verdier ifra?
- Hvordan er vi anerkjennende i møte med eleven?
- Hvem definerer hva som er rett og galt? Individ eller samfunn?
- Hvorfor gjør vi som vi gjør?
- Refleksjon over egen hverdagsetikk kontra yrkesetikk
- Åpenhet i samtalen – om å nullstille seg
- Hvordan realitetsorientere elever?
- Dilemma: Sprik mellom elevenes ønske og rådgiver/lærers vurdering av eleven
- Holdningen til elevene: Respekt og forståelse
- Realitetsorientering med respekt
- Hva gjør at vi vil følge retningslinjer?
- Lojalitet mot samfunnets behov eller elevenes ønsker?
- Hvor og når i vårt personale snakker vi om etikken i det vi gjør når vi er i samtaler med elever?

- Hvordan forvalter vi makt og posisjon i møte med elever?
- Hvordan kan alle medarbeidere sammen bidra til god karriereveiledning for våre elever?
- Profesjonsetikk vs forvaltningsetikk
- De etiske retningslinjene
- Karriereveiledning som hele skolens oppgave; i etisk perspektiv.
- Fokus på hensyn til hver enkelt
- Diskutere etiske utfordringer
- Balansen mellom å respektere og utfordre
- Rolle: ikke ta over ansvaret for andres liv
- Formell og uformell taushetsplikt
- Ikke ta med elever hjem
- Grenser for egen kompetanse
- Hvordan gi støtte til foresatte i den hjelpen de yter til sine barn/ungdommer
- Fokus på yrkesetikk
- Bevissthet omkring egne begrensninger, egen rolle og eget kunnskapsgrunnlag
- Fokus på at valg tas ut ifra veisøkers ønsker
- Karriereveiledning er hele skolen soppgave
- Kompetanseheving av alle, bevisstgjøring av alles rolle i karriereveiledning
- Viktigheten av å ha et nettverk; være bevisst egne kompetansebegrensninger, men ha kjennskap til nettverk som man kan sende veivelgerne videre i.
- Bevisstgjøring av egen praksis: vaner/uvaner
- Vi er ulike som personer, hvordan fremstå enhetlige som tjeneste utad?
- Hva gjør det med oss når elevene kommer «under huden» på oss?
- Diskutere retningslinjene for karriereveiledning
- Medbestemmelse og selvbestemmelse
- Skape felles forståelse av etikk i kollegiet
- Etablere felles refleksjon rundt og felles forståelse av verdigrunnlaget.
- Mål og mening med arbeidet som utføres
- Møte veisøker der han/hun er, med sitt verdigrunnlag og sin bagasje.
- Ydmykhet ovenfor veisøker
- Kompetanse om utdanning og arbeidsliv; i stadig endring.
- Hvordan gi veiledning og ikke råd?
- Tidsbruk og prioritering
- Hvilke «briller» skal organisasjonen ha på seg?
- Erkjennelse av at ikke alle kan alt; åpenhet om svakheter i kompetanse på et eller flere felt.
- Hvordan ta hensyn til veisøkers kunnskapsgrunnlag?
- Å stå mellom etater i tverrfaglig samarbeid; kan by på etiske utfordringer
- Hva er en god samtale?
- Kritisk blick på egen utøvelse; stoppe opp for egenrefleksjon og refleksjon i felleskap
- Hva er viktig og riktig kompetanse for en karriereveileder?
- Balansen mellom fokus på individets behov og samfunnets behov.
- Hvordan forholder vi oss til ulike «kampanjer»? (for eksempel «flere jenter i yrkesfag, flere gutter i helsefag o.l.)
- Hvordan gi veisøkere tilgang til alle muligheter? Er det et mål, og i så fall hvordan organiseres oss slik at det lar seg gjøre?
- Veisøkers møte med ulike veiledere kan få ulike utfall. Er det rom for det?

- Hva er det vi skal forme elevene til? Bevissthet om egen rolle i elevenes karriereutvikling
- Tid
- Påvirkning fra foreldre og venner, hvordan forholder vi oss til dette?
- Bevisstgjøring omkring begrepet nysgjerrighet, og balansen som kreves.
- Brukermedvirkning
- Tverrfaglighet
- Selvrefleksjon hos elever/deltakere
- Refleksjon over egen praksis
- Hvordan sikre at alle blir hørt?
- Respekt for hverandre
- Hva er rådgivning – hva er veiledning?
- Faglig oppdatering; hva er skolens ansvar og eget ansvar?
- Skolekultur; hvordan forholder vi oss til hverandre (som rollemodeller for elevene)

Det tas forbehold om at listen ikke favner detaljene i alle diskusjoner som er gjengitt i padlet og mail.

WORKSHOP

Innlegg dere hadde på møtet (oppgave 1) har vekket interesse og nysgjerrighet, både på leder og ansatt-nivå. Du blir utfordret til å komme med et konkret forslag til hvordan etisk refleksjon kan settes i system på din arbeidsplass. Diskuter i gruppa hvordan etisk refleksjon kan gjennomføres i praksis. Bli enige om 3-4 ulike tiltak som kan settes i gang.

Skriv tiltakene her:

<https://padlet.com/anneholm nordhagen/hybj2b6ftbfjkvp>

Etisk refleksjon i praksis – oppsummering av gruppearbeid

Punktvis liste over tiltak som kan settes i gang, og innspill til hva som kan bli viktig å fokusere på:

- Kortene med refleksjonsspørsmål kan fungere godt som et innslag på teammøter
- Sette etikk på «dagsorden» i ulike fora:
 - I strategiplan
 - I faste møter på flere nivå
 - På kurs
 - I det «daglige»
- Reflektere over hvordan vi skape en felles forståelse for sentrale begrep
- Dersom vi skal reflektere sammen over etikk og etiske utfordringer kreves etisk kompetanse. Kompetanse må kartlegges og det kan være behov for kompetanseheving
- Være bevisst hvordan vi kommuniserer med hverandre som kollegaer.
- Sette av TID til etisk refleksjon
- Refleksjon kan skje med utgangspunkt i case som belyser ulike etiske utfordringer. Casene kan være hentet fra egen praksis, eller være oppkonstruerte eksempler.
- Regelmessighet i refleksjon; med jevne mellomrom.
- Refleksjon kan skje både i formelle og uformelle rammer

- Det kan oppfordres til individuell refleksjon i etterkant av refleksjon i felleskap.
- De vi gir karriereveiledning til kan involveres i refleksjonen.
- Løfte frem etikk som tema, for eksempel på foreldremøter.
- Gjøre de etiske retningslinjene visuelt synlige (for eksempel henge opp plakater)
- Invitere inn ressurser og ekstra kompetanse (for eksempel karrieresenteret)
- Etisk refleksjon (satt i system) må forankres i ledelsen.
- Kollegaveiledning; sette av tid til å bruke dette som verktøy
- Etiske retningslinjer må gjøres kjent for alle.
- Innta varierende perspektiver når man diskuterer etikk; veisøker, veileder, leder, kontekst osv.
- Lage kjørerregler på arbeidsplass, trekke frem etiske retningslinjer med jevne mellomrom, gjerne i kombinasjon med andre tema/problemstillinger.
- Ha etikk som fagutviklingstema
- Refleksjon over roller på arbeidsplassen
- Viktig å ha et godt nettverk å reflektere i, både i og utenfor egen arbeidsplass.
- Ramme inn det etiske løftet og henge det opp på kontorene
- Skape trygghet i kollegiet for å kunne drøfte etiske problemstillinger.
- Åpenhet bør være en del av kulturen på en arbeidsplass.
- Etisk refleksjon kan gjerne gjøres «utenfor huset»
- Legge refleksjon inn i konkrete planer, lage opplegg som kombinerer individuell refleksjon og refleksjon i felleskap.
- Bruke modeller for analyse av pedagogiske/etiske utfordringer.
- Det kan være fint å gjøre forberedelser, enten alene eller i gruppe, før man møtes til refleksjon i felleskap.
- Det kan arrangeres temadager/fagdager
- Kan det utvikles et «etisk årshjul»?
- Karriereveiledning er hele skolens oppgave; viktig at «hele skolen» også får ta del i etisk refleksjon
- Gi rom for verdi-diskusjoner
- Refleksjon over etikk og verdier kan knyttes til andre temaer som diskuteres; for eksempel fagfornyelsen
- Etiske retningslinjer og våre visjoner må være synlige; henges opp!
- Vi må ta oss tid til å stoppe opp og reflektere over det som opptar oss.
- Etisk refleksjon handler mye om å tørre stille vanskelige spørsmål.
- Etisk refleksjon trenger ikke ta mye tid, men det må foregå jevnlig.
- Vi må bli kjent med regler som vi har å forholde oss til
- Tiltak må forankres i ledelsen

Det tas forbehold om at listen ikke favner detaljene i alle diskusjoner som er gjengitt i padlet og mail.